

Nr 721

Av fröken **Wetterström** och herr **Bengtson** i Solna, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition nr 37, med förslag till namnlag
m. m.

(Lika lydande med motion nr 587 i Första kammaren)

I det i proposition nr 37 upptagna förslaget till namnlag föreslås i 1 § 3 stycket att barn i äktenskap, som ej fyllt aderton år, må genom anmälan hos pastor antaga det släktnamn modern hade som ogift, såframt rätten funnit namnbytet vara förenligt med barnets bästa. Att rätten i dylika fall alltid skall pröva namnfrågan innebär enligt vår mening en alltför stor inskränkning i föräldrarnas rätt att välja namn för sina barn. Vi vill därför föreslå att i sådana fall där modern har kvar sitt namn som ogift och föräldrarna är ense om att barnet skall bära moderns namn, det skall vara tillräckligt med en anmälan till pastor om namnbytet. I övriga fall bör rättens tillstånd till namnbyte inhämtas. En dylik uppmjukning av bestämmelserna innebär inte att namnstabiliteten åsidosättes då namnändring endast kan bli aktuell då skilda namn redan föreligger beträffande barnets föräldrar.

I 12 § stadgas ett allmänt undantag från bestämmelserna om villkor för namnbyte. Som villkor för namnbyte uppställs att *synnerliga skäl* skall föreligga. Departementschefen förutsätter också, att undantagsregeln skall tillämpas mycket restriktivt.

Vi anser att namnmyndigheten bör ha större möjlighet att pröva åberopade skäl för ett namnbyte och inte vara bunden till en "mycket restriktiv" tillämpning av undantagsregeln. En alltför restriktiv behandling av de namnändringsfall som omnämnts i namnrättskommitténs betänkande och som återgivits i propositionen (sid. 96 f) föranleder en strängare prövning än som hittills tillämpats av namnmyndigheten. En bättre överensstämmelse med nuvarande praxis torde uppnås om man ersätter "synnerliga skäl" med "särskilda skäl".

Med en sådan utformning av 12 § skulle bl. a. möjligheten finnas för namnmyndigheten att på särskilda skäl såsom släktnamn godkänna namn som bildats efter faderns förnamn med tillägg av son. Namnbildningsskicket med användning av faderns förnamn är sedan generationer fast rotat i Sverige och torde därför inte helt böra avbrytas utan få fortleva under den kontroll, som prövning av namnmyndigheten innebär.

En sådan ändring skulle också underlätta att som släktnamn få antaga gårdsnamn.

Under 12 § faller också frågan om mannen skall få möjlighet att förvärva hustrus släktnamn såsom ogift. Även om den av oss förordade ändringen av förevarande paragraf ger namnmyndigheten friare prövningsrätt än propositionsförslaget, anser vi att ytterligare möjligheter bör skapas för mannen att få bära hustruns namn. T. ex. i sådana fall där hustruns namn är mera särskiljande än mannens, bör hennes namn kunna godkännas som gemensamt namn för makarna under förutsättning att de är överens härom och anmälan sker till namnmyndigheten före vigseln. Önskemålet om namngemenskap inom familjen skulle härigenom bättre kunna tillgodoses. Även den begränsade tillgången på nya släktnamn talar för en sådan lösning.

Åberopande det anförda hemställes,

1. att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 37 måtte besluta

a) att barn i äktenskap, som ej fyllt aderton år, må genom anmälan till pastor antaga det släktnamn modern hade som ogift såvida modern bär detta namn och föräldrarna är ense om barnets namn;

b) att i 12 § "synnerliga skäl" skall utbytas mot "särskilda skäl";

c) att mannen må förvärva hustruns släktnamn som ogift, därest de är ense om att bära detta namn och anmälan sker före vigseln till namnmyndigheten; samt

2. att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 5 mars 1963

Karin Wetterström

Bengt Bengtson
